

Motion till riksdagen 2010/11:Ub345

av **Carina Moberg (S)**

En förlängd sjukgymnastutbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förlänga sjukgymnastutbildningen till fem år.

Motivering

I dag ställs stora och nya krav på hälso- och sjukvårdens professioner när det gäller generisk kunskap. Det gäller i synnerhet krav på förbättringskunskap och förmågan att ta del av och implementera forskningsresultat. Hälso- och sjukvården ska vara kunskapsstyrd och professionernas arbete evidensbaserat.

För sjukgymnastprofessionen ställs det i dag också nya krav på den yrkesspecifika kunskapen. Man kan konstatera att demografin i befolkningen förändrats, vi har en stor åldrande befolkning och i och med det många människor som lever under lång tid med kroniska sjukdomar.

Sjukgymnaster har av tradition framförallt varit involverade i och utbildats för behandling av rörelseorganens sjukdomar. I dag finns övertygande forskning om hur den stora nyttan individanpassad och sjukgymnastledd träning har också vid åkommor som hjärt-kärlsjukdom, KOL, osteoporos, artros, artrit, stress och nedstämdhet. Detta gör att kraven på yrkesspecifik kunskap har ökat avsevärt.

Välutbildade sjukgymnaster passar även mycket väl in i de krav och de utmaningar som hälso- och sjukvården nu ställs inför. Väl- och specialistutbildade sjukgymnaster har också möjlighet att ta på sig ett utvidgat yrkesansvar och på så sätt bidra till en mer effektiv och patientsäker vård.

Sjukgymnastikverksamhet utövas av en legitimerad sjukgymnast och sjukgymnasten är autonom i sitt yrkesutövande. Ett autonomt yrkesutövande utmärks av att man självständig gör bedömningar, fattar beslut och tar ansvar för sina handlingar. Sjukgymnaster har ett självständigt ansvar för att utföra

Fel! Okänt namn på

bedömningar, diagnossättning, planera, genomföra samt utvärdera interventioner.

Inom ämnet fysioterapi/sjukgymnastik finns en unik egen kunskapsbas. Sjukgymnaster har egna, yrkesspecifika undersöknings-, behandlings- och utvärderingsmetoder. Den första sjukgymnasten i Sverige disputerade 1981. Sedan dess har över 300 sjukgymnaster disputerat, och i dag finns cirka 40 docenter och 15 professorer inom ämnet. Detta är en tydlig indikation på att en framgångsrik forskning inom ämnet sjukgymnastik har byggts upp i Sverige. Nu finns starka forskningsmiljöer med internationell såväl som interdisciplinär forskning. Detta gör det möjligt att ge en utbildning för sjukgymnaster som håller hög vetenskaplig kvalitet.

Som en del av den förnyade sociala agendan inom EU pågår ett arbete som syftar till att göra det lättare för EU-medborgarna att tillvarata sina rättigheter vid vård utomlands. Målsättningen är att utnyttja den potential som finns för europeiskt samarbete och därmed bidra till att göra hälso- och sjukvården i EU mer effektiv och ändamålsenlig. En ökad rörlighet av patienter eller brukare i Europa ställer krav på att vårt utbildningssystem håller en kvalitet i ett internationellt perspektiv men också att vårt utbildningssystem är förståeligt och transparent för såväl medborgare i Sverige som för medborgare i andra Europeiska länder. Det måste till exempel vara möjligt att som patient kunna skapa sig en uppfattning om kvaliteten på sjukgymnastisk verksamhet som bedrivs i ett visst EU-land när det gäller både grundutbildning och specialistutbildning.

Svensk sjukgymnastutbildning måste hålla en god kvalitet sett ur ett internationellt perspektiv vad gäller både grund- och specialistutbildning.

En tydlig internationell trend för sjukgymnastutbildning är att man i många länder går mot en utbildning på masternivå med en kandidatexamen som intagningskrav.

Den svenska treåriga sjukgymnastutbildningen som leder till en kandidatexamen är kort, betraktat ur ett internationellt perspektiv. Ett land som Holland har exempelvis en fyraårig grundutbildning som leder till kandidatexamen. När det gäller de nordiska länderna har de alla utbildningar som leder fram till kandidatexamen. Island och Finland har en fyraårig grundutbildning. Norge har tre år och ett turnus-år (som motsvarar AT-tjänstgöring) och Danmark har en 3,5-årig grundutbildning.

Det finns alltså starka skäl till att förlänga sjukgymnastutbildningen till fem år för att avsluta densamma på masternivå.

Utbildningen för sjukgymnaster har en bred ansats där centrala begrepp är människans kropp, rörelse, funktion och interaktion ur ett bio-psyko-socialt hälsoperspektiv. Det betyder att sjukgymnaster verkar i både hälsofrämjande, sjukdomsförebyggande, behandlande och rehabiliterande syfte med interventioner som riktar sig till såväl individer, grupper som den omgivande miljön. Sjukgymnastutbildningen ger därmed en bas för yrkesverksamhet inom många av hälso- och sjukvårdens verksamhetsområden.

Dock lider sjukgymnastutbildningen idag av ”stoffträngsel”. Kraven på både generisk och specifik professionskunskap är högt ställda. Sjukgymnaster

Fel! Okänt namn på

tillhör en autonom profession med ansvar för diagnostik, planering, genomförande och utvärdering av sina interventioner.

Svenska sjukgymnaster kan med en förlängd grundutbildning ännu bättre svara mot de krav som ställs inom svensk hälso- och sjukvård på patientsäkerhet och kostnadseffektivitet.

En femårig sjukgymnastutbildning är en förutsättning för att svensk sjukgymnastutbildning även i framtiden ska hålla en god internationell standard som motsvarar de krav den moderna hälso- och sjukvården ställer på sjukgymnasten, och bör därför övervägas.

Stockholm den 25 oktober 2010

Carina Moberg (S)